

MEIE AJAKIRI

Mul on käes TMK esimene, 1982. aasta aprilli- ning seni viimane, 2007. aasta märtsinumber. Esimese kaanel on tollane Baltimaade moodsaim ja tänaseks Eestimaa aegunuima materiaalse baasiga Ugala teatrimaja, teise kaanel näitleja Juhan Ulfsak, kes siis käis esimeses klassis. Ühe inimpõlve jooksul on muutunud ühiskonnakord ja tehnoloogia. Tollal tehnika viimaseks sõnaks pürginud fotoladu on tänaseks unustatud. Nagu on ka ajakirja esialgne kahekuuline trükitükk kahanenud vähem kui kaheksakümneks. Selle üle me ei imesta. Seda rohkem tuleks aga väärtustada järjepidevuse kandmist.

Sisulise sillana ajakirja esimese ja viimase numbri vahel mõjuvad mõtisklused Ester Mägi loominguist – veerandsada aastat tagasi Hugo Lepnurme ja nüüd Ants Sootsi sulest. Meie muusika grand old lady'le omane kõrgharidus ja ausus on olnud suunatühiseks ka ajakirjale endale. Aluse sellele panid esimesed tegijad, pole ju juhus, et Reet Neimar, Jaan Ruus, Madis Kolk (sen) ja varalahkunud Mare Põldmäe on alati olnud kunstnike seas väga lugupeetud asjatundjad. Õnneks on nõudlikkus erialatoimetajate valikul olnud TMKs läbi aegade üsnagi püsiv. Nendest lähtub aga nõudlikkus autorite suhtes. Esimeses numbris küsisime me avaliku elu tegelastelt kolme soovi vastsündinule. Prohvetlikeks on osutunud Mari-Liis Küla sõnad: „Aksent nõudlikkusele, võitlusele esmaklassilise eest ehk teiste sõnadega, et asjast räägiksid ainult asjatundjad. [- -] Aktiivne probleemikäsitus, analüüsivõime mõtte kuumusekraad, mõtte rakurs ja artikli stiil võivad anda võimsa tagasiside. Vähem taotlustest, kui sellest, mis välja tuli.“ Just sinnapoole on peaaegu alati püütud ning seepärast pole TMK veergudel üldjuhul kohta olnud sallimatusel, sildistamisel ja väitlustasandil: „mina pole seda asja küll näinud, kuid ma tean, et see on halb“. Ühkusega võime öelda ka seda, et TMK veergudel pole juba algusest peale kohta ka ideoloogilisel konjunktuurlusel. Just seetõttu ongi ajakiri oma ilmet ja sisulisi kriteeriume oluliselt muutmatagi meile vajalikuks osutunud ja püsima jäänud.

Kultuuriminister Raivo Palmaru armastas rääkida sellest, kuidas 1990. aastatel püstitandud elitaarsusele ja kultuuriinstitutsioonide säilitamisele suunatud kultuuripoliitika polevat enam jätkusuutlik ning vajavat olulist egaliseerimist ja moderniseerimist. Õnneks ei läinud tal korda oma kavatsusi ellu viia. XIX sajandi viimasel ja XX sajandi esimesel poolel sündinud kunstiinstitutsioonid – teatrid, muuseumid, raamatukogud, kontserdikollektiivid ja ka kultuuriajakirjad on õnneks püsivad vägagi jätkusuutlikena. Iga ajastu on toonud neile lisa ja see pole peaaegu kunagi sündinud kellegi arvelt või midagi kaotades (meile eluandja Kultuuri ja Elusaatus on koos ERi segakoori ja Vanalinna Stuudioga jäänud selles mõttes väheseks erandiks).

Oma eluõigust tõestavaid ja riigi toetust vajavaid kultuuriinstitutsioone sünnib üha juurde ja nii tekkis ka ajakiri Muusika. Leidus neidki, kes kuulutasid TMK-le kadu. Ehk jäi see viimaseks pilveks TMK pea kohal, arvan küll, et ilma emataputa võivad kord sündida ka ajakirjad Teater ja Kino – ikka siis, kui nende sünniks leidub piisavalt kirjutajaid ja ka lugejaid. Sest paraku ei saa silma kinni pigistada ka fakti ees, et esialgselt kahekümne ühelt tuhandelt on TMK tiraaž tänaseks kümnekordselt langenud. Miks ja kas see ongi läbinisti halb, olgu teise mõtiskluse teema.

Täna, ajakirja juubelipäeval, tõdegem aga, et järjepidevus ja paljusus on kultuuris põhjanev tähtsus. Tõeliselt väärtuslikku loomingu luues ei trügita ega võidelda oma eluõiguse eest, vaid ollakse vabrad, rahulikud ja enesekindlad. Sellise hoiaku jätkumist soovin meie ajakirjale ka edaspidiseks.

JAAK ALLIK,
TMK esimene peatoimetaja